

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

"TASDIQLAYMAN"

Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirining birinchi o'rinbosari

K. Karimov K. Karimov

2023-yil _____ dekabr _____

PROFESSIONAL TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH INSTITUTI

**PROFESSIONAL TA'LIM MUASSASASI YOSHLAR YETAKCHISI
MALAKASINI OSHIRISH KURSINING
O'QUV DASTURI**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

PROFESSIONAL TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH INSTITUTI

Professional ta'lim muassasasi yoshlar yetakchisi malakasini oshirish kursining o'quv dasturi Professional ta'limni rivojlantirish instituti Ilmiy kengashining 2023-yil _____dagi ____-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan va tasdiqqa tavsiya etilgan

Tuzuvchilar:

**Institut boshqarma boshlig'i A.Xayitov,
Institut bosh mutaxassislari F.Yusupov,
A.Zakirov, N.Charshanbiyev.**

Taqrizchilar:

**O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim fan
va innovatsiyalar vazirligining Toshkent
shahar boshqarmasi shuba mudiri
T.Ruzikulov**

Toshkent-2023

KIRISH

Ushbu o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 12-sentabrdagi "O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risida" PF-158-son, 2022-yil 29-yanvardagi "2022 – 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" PF-60-son farmonlari. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentyabrdagi "O'zbekiston – 2030" strategiyasini 2023-yilda sifatli va o'z vaqtida amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ–300-son, 2023-yil 3-iyuldagi "Ma'muriy islohatlar doirasida oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilishchora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-200-son, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 26-martdagi PQ-5040-sonli «Ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi qarorlari hamda Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 26-fevraldagi "Professional ta'lim muassasalarining boshqaruv hamda pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi 106-son qarori ijrosini ta'minlash.

Professional ta'lim muassasasi yoshlar yetakchisi malakasini oshirishning ilg'or va shaffof tashkiliy-huquqiy mexanizmlarini tadbiq etish yo'li bilan professional ta'lim tizimida kadrlar siyosatini shakllantirishning zamonaviy tamoyillarini joriy etish bo'yicha belgilangan ustuvor vazifalar mazmunidan kelib chiqqan holda tuzilgan bo'lib, zamonaviy talablar asosida professional ta'lim muassasasi yoshlar yetakchisi malakasini oshirish jarayonlarining mazmunini takomillashtirish hamda ularning kasbiy kompetentligini kredit-modullari orqali muntazam oshirishni nazarda tutadi.

Dastur mazmuni O'zbekiston Respublikasining ta'lim sohasidagi Davlat siyosati, ta'limda boshqaruv, boshqaruvda huquqiy masalalar, moliyaviy- iqtisodiy masalalar, mas'uliyat va moslashuvchanlik, axborot kommunikatsiya texnologiyalari va media savodxonlik, kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish, o'zini-o'zi rivojlantirish, Tinglovchilar bilimini baholash bloklarini o'z ichiga olib, ular bo'yicha tegishli yangi bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan.

Bevosita ta'lim muassasasida malaka oshirish kursining o'quv dasturi quyidagi bloklaridan iborat:

1. Ta'limda boshqaruv
2. Boshqaruvda huquqiy masalar
3. Boshqaruvda moliyaviy-iqtisodiy masalalar
4. Boshqaruvda mas'uliyat va moslashuvchanlik
5. Boshqaruvda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va media savodxonlik
6. Kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish
7. O'zini-o'zi rivojlantirish

8. Tinglovchilar bilimini baholash

Malaka oshirish kursning maqsadi va vazifalari

Professional ta'lim muassasasi yoshlar yetakchisi uchun tashkil qilinadigan malaka oshirish kursining maqsadi - ta'lim muassasalarini boshqarish, ta'lim muassasalarini boshqarishning huquqiy, ma'naviy ma'rifiy masalalari, ta'lim-tarbiya jarayoni samaradorligini oshirish uchun zarur bo'ladigan kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarni muntazam yangilash, malaka talablari asosida ularning boshqaruvga oid kompetentligini rivojlantirishdan iborat.

Kursning vazifalariga quyidagilar kiradi:

tinglovchilarga jamiyatda amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar mazmuni va ta'lim-tarbiya jarayonlarini tashkil etishning huquqiy- me'yoriy asoslarini singdirish;

ta'lim muassasalarini boshqarishning ilg'or texnologiyalari va xorijiy tajribalarni o'rgatish;

rahbar xodimlarning mafkuraviy kompetentligi va mas'uliyatini oshirish;

yoshlarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash masalalarini;

yoshlarda yod g'oyalarga qarshi kompetensiyalarni shakllantirish;

tarbiyaviy ishlar bo'yicha metodik materiallar ishlab chiqish;

rahbar xodimlarning boshqaruv faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash malakalarini rivojlantirish;

ta'lim muassasalari rahbarlarini xorijiy tilni o'rganishga yo'naltirish;

ta'lim muassasalari rahbar xodimlarini malaka talablariga mos holda kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarini zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalar asosida uzluksiz rivojlantirish.

Kurs yakunida tinglovchilarning bilim, ko'nikma, malakalariga qo'yiladigan talablar

Malaka oshirish kursi o'quv rejasining "Ta'limda boshqaruv", "Boshqaruvda huquqiy masalalar", "Boshqaruvda moliyaviy-iqtisodiy masalalar", "Boshqaruvda mas'uliyat va moslashuvchanlik", "Boshqaruvda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va media savodxonlik", "Kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish", "O'zini-o'zi rivojlantirish" bloklari bo'yicha tinglovchilarning bilim, ko'nikma, malakalariga qo'yiladigan talablar tegishli yo'nalish bo'yicha professional ta'lim muassasalari yoshlar yetakchisi malakasini oshirish mazmuni, sifati va ularning tayyorgarligi hamda kompetentligiga qo'yiladigan malaka talablari bilan belgilanadi.

O'quv modullari bo'yicha tinglovchilar quyidagi yangi bilim, ko'nikma, malaka hamda komitensiyalarga ega bo'lishlari talab etiladi:

Tinglovchi:

- Yoshlar masalasiga oid normativ-huquqiy hujjatlarni;
- nodavlat va homiy tashkilotlar bilan ta'lim-tarbiya sohalarida hamkorlik;
- yoshlarni har tomonlama qo'llab-quvvatlashga doir boshqa tajribalarni qo'llashni;
- yoshlarda yod g'oyalarga qarshi kompetensiyalarni shakllantirish bo'yicha tartib-qoidalarini;
- tarbiyaviy ishlar bo'yicha metodik materiallar ishlab chiqishda ilg'or tajribalarni ***bilishi*** kerak.

Tinglovchi:

- O'quvchi-yoshlar o'rtasida sog'lom turmush-tarzi va sog'lom muhitni targ'ib qilish, kasbga moshlashtirish;
- Raqamli texnologiyalar va elektron dasturlar bilan ishlash;
- yoshlarni salbiy mafkuraviy taxdidlardan himoya qilish;
- yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish;
- yoshlarda yod g'oyalarga qarshi kompetensiyalarni shakllantirish;
- yoshlarning intellektual, madaniy va ma'naviy individual ehtiyojlarini qondirish;
- o'quvchi-yoshlar bo'sh vaqtini strategik rejalashtirish bo'yicha ***ko'nikma va malakalarga*** ega bo'lishi kerak.

Kurs hajmi

Malaka oshirish kursining davomiyligi bir oy 24 kredit 144 soatni tashkil etadi. Malaka oshirish toifasi bo'yicha ta'lim dasturlari bo'yicha kredit ballarini to'plagan va modullarni to'liq o'zlashtirgan kurs tinglovchilariga davlat

Professional ta'lim muassasasi yoshlar yetakchisi malakasini oshirish kursi o'quv rejasidagi modullarining mazmuni

I. TA'LIMDA BOSHQARUV

1.1. O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan islohotlar, kadrlar siyosati

O'zbekiston Respublikasida ta'lim sohasidagi davlat siyosatining mazmun mohiyati. Davr talabi asosida milliy manfaatlarni ro'yobga chiqarish maqsadida ta'lim-tarbiya sohasi oldida turgan dolzarb muammolar. Yuksak ma'naviyatli rahbar - bugungi davr talabi ekanligi. Yuksak ma'naviyatli rahbarlarni shakllantirish: muammo va yechimlar. Kadrlar siyosati ijtimoiy hamkorlik va sheriklik asosida. Mehnat bozori uchun malakali va raqobatbardosh kadrlar tayyorlash. Ta'limda mehnatning funksional taqsimoti. Kadrlar zahirasini shakllantirish. 2020-2025-yillarda kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash milliy dasturi.

1.2. O'zbekiston Respublikasi konstitutsiyasi va "O'zbekiston - 2030" strategiyasining mazmun-mohiyati.

O'zbekiston Respublikasining yangi tahrirdagi Konstitutsiyasi mazmuni. Ijtimoiy davlatning konstitutsiyaviy asoslari. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 8-maydagi "Yangi tahrirdagi o'zbekiston respublikasi konstitutsiyasini amalga oshirish bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar to'g'risida" PF-67-son farmoni mazmuni. Konstitutsiya yoshlar bilim olishining qonuniy asosi. "O'zbekiston – 2030" strategiyasi mazmun mohiyati. Yangi O'zbekistonning 2022–2026 yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasi: maqsadlar va kutilayotgan natijalar.

II. BOSHQARUVDA HUQUQIY MASALAR

2.1. Yoshlar masalasiga oid normativ-huquqiy hujjatlar

O'zbekiston Respublikasining «Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida»gi Qonuni. Yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash va bandligiga ko'maklashish, ularni ijtimoiy himoya qilish hamda bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida. 2024-yil Yoshlar va biznesni qo'llab-quvvatlash yili davlat dasturida amalga oshiriladigan ishlar.

Yoshlarning bandligiga ko'maklashish hamda ularni doimiy ish bilan ta'minlashga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida. Mahallalarda yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish. Ma'naviy – ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish va sohani rivojlantirishni yangi bosqichga ko'tarish to'g'risida. Yoshlarni ma'naviy – axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularga ta'lim – tarbiya berish tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish chora – tadbirlar. Yoshlar muammolarini o'rganish va hal etish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari.

2.2. Korrupsiyaga qarshi kurashish, "Halollik vaksinasi"

Ta'lim tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish va uning oldini olishning tashkiliy-huquqiy masalalari. Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida huquqiy madaniyatni yuksaltirish. Korrupsiyaning oldini olishga doir chora-tadbirlar, korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni aniqlash, ularga chek qo'yish. "Halollik vaksinasi" bilan emlangan yangi avlodni tarbiyalash ustuvor vazifa. Jamiyatda korrupsiyaga qarshi murosasizlik madaniyatini shakllantirish.

III. BOSHQARUVDA MOLIYAVIY-IQTISODIY MASALALAR

3.1. Yoshlarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash rag'batlantirish masalalari

Yoshlarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash masalasining mohiyati. Iqtidorli yoshlarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash. Chekka qishloq va mahallalardagi iqtidorli

yoshlarning noyob iste'dodini ro'yobga chiqarish va ular faoliyatini tizimli ravishda keng targ'ib etish usullari. Yoshlar muammolarini o'rganish va ularga ko'maklashish.

Kitob mutolaasi va kitobxonlik madaniyatini oshirish hamda rag'batlantirish mexanizimlari. Yoshlar daftariga kiritilgan yoshlarni qo'llab-quvvatlash. Yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash va bandligiga ko'maklashish, ularni ijtimoiy himoya qilish. Yoshlar qanday qo'llab-quvvatlanadi.

3.2. Nodavlat va homiy tashkilotlar bilan ta'lim-tarbiya sohalarida hamkorlik

Yoshlar yetakchisining jamoat tashkilotlari bilan hamkorligini rivojlantirish masalalari. Huquq-tartibot va fuqarolarning o'z-o'zini boshqarish organlari bilan o'quvchilar o'rtasida huquqbuzarlikning oldini olish masalalari bo'yicha hamkorlik qilish. Direktor o'rinbosarining jamoat tashkilotlari bilan olib boradigan ishlari tavsifi. Ta'lim muassasasi faoliyatida ijtimoiy institutlarning roli. Yoshlarning ijodiy faoliyatlarini rivojlantirish, hamkorlik va sog'lom raqobat muhitini yaratish. Ilg'or texnologiyalarni tatbiq etish markazlari bilan hamkorligi. Axborot-kutubxona markazlari bilan hamkorlikni rivojlantirish.

IV. BOSHQARUVDA MAS'ULIYAT VA MOSLASHUVCHANLIK

4.1. O'quvchi-yoshlar o'rtasida sog'lom turmush-tarzi va sog'lom muhitni targ'ib qilish, kasbga moslashtirish

Professional ta'lim muassasasi yoshlar yetakchisining yoshlarni boshqarish mahorati. Mas'uliyat va moslashuvchanlik haqida tushuncha. Jarayonlarni boshqarish (*change management*). Yoshlarni boshqarishning mohiyati. Yoshlarni boshqarishning zamonaviy usullari. O'zgarishlarga moslashuvchanlikning modellari va texnologiyalari. Shaxslararo munosabatlarda moslashuvchanlikning ahamiyati.

Ta'limdagi yangi yondashuv va strategiyalarni qabul qila olish, ularni egallash va o'z kasbiy amaliyotiga joriy eta olish. Yoshlarning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari.

V. BOSHQARUVDA AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI VA MEDIA SAVODXONLIK

5.1. Raqaml texnologiyalar va elektron dasturlar bilan ishlash

Raqamli texnologiyalarning yoshlarga ta'siri. Axborot texnologiyalariga oid XXI asrga xos bo'lgan hayotiy ko'nikmalar. Raqamli texnologiyalar sohasida yoshlarga yaratilgan imkoniyatlar. Ta'lim jarayonini takomillashtirishga yo'naltirilgan axborot resurslari. Ta'lim muassasasi faoliyatini samarali tashkil etish va boshqarishga oid dasturiy mahsullar. Internet resurslari va ma'lumotlar bazalari. Ijtimoiy tarmoqlar orqali muassasa faoliyatiga oid ma'lumotlar va hujjatlarni

almashish. Yoshlarni ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishidagi muammolar. Raqamli texnologiyalar sohasida yoshlar o'rtasida o'tkaziladigan tanlovlar. Intellektual yoshlar hayotida raqamli texnologiyalar. Rahbarlarning electron dasturlar bilan ishlash mahorati.

VI. KOMMUNIKATIV KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH

6.1. Yoshlarda yod g'oyalarga qarshi kompetensiyalarni shakllantirish

Yoshlarni salbiy mafkuraviy taxdidlardan himoya qilish – hayotiy zarurat. Yoshlarning tanlagan sohasidan qoniqmasligi, ma'naviy psixologik xolati. Yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish. Ommaviy madaniyat va mentalitetimizga to'g'ri kelmaydigan qoliplar. Yoshlar ma'naviyati va uni rivojlantirish omillari. Yoshlar ma'naviyatini rivojlantirishning iqtisodiy asoslari. Submadaniyati va ichki differentsiatsiyalash jarayonlari.

6.2. O'quvchi-yoshlar bo'sh vaqtini strategik rejalashtirish

O'quvchi-yoshlar bo'sh vaqtini strategik rejalashtirishning mohiyati. Yoshlarning ma'naviy qashshoqlanishiga ta'sir etuvchi omillar. O'quvchi-yoshlar bo'sh vaqtida turli havaslarga (tamaki chekish, ichkilikka berilish, maishat qilish, jinsiy hayotga erta qadam qo'yish va h.k) berilishining oldini olish. O'quvchi-yoshlar bo'sh vaqt buydjeti. O'quvchi-yoshlar ma'naviyatini yuksaltirishda bo'sh vaqtdan foydalanish madaniyati. O'quvchi-yoshlarning ma'naviy yuksalishida bo'sh vaqtni oqilona tashkil etishning asosiy muammolari va istiqbollari.

6.3. Yoshlarning intellektual, madaniy va ma'naviy individual ehtiyojlarini qondirish

Yoshlarning intellektual, madaniy va ma'naviy individual ehtiyojlarini qondirishning mazmun mohiyati. Yoshlarning madaniy-ma'rifiy ehtiyojlarini qondirish, ma'rifiy-mafkuraviy bilimlarini hosil qilish. Ta'lim muassasasida turli ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar, tanlovlar, sport musobaqalari o'tkazish. Sog'lom ma'naviy ehtiyojni shakllantirish usullari. Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni aniq maqsadga yo'naltirish. Yoshlarning o'z-o'zidan begonalashuv holatini bartaraf qilish shakllari. Yoshlarning madaniy va ma'naviy individual ehtiyojlarini o'rganish mexanizimlari.

VII. O'ZINI-O'ZI RIVOJLANTIRISH

7.1. Tarbiyaviy ishlar bo'yicha metodik materiallar ishlab chiqish

Tarbiyaviy ishlar metodikasining mazmun va mohiyati. Tarbiyaviy ishlar bo'yicha metodik materiallar ishlab chiqish usullari. Tarbiyaviy ishlar bo'yicha dastur va ssenariylar tuzish mahoratini rivojlantirish. Tarbiya usullari va shakllari bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar tayyorlash. Direktor o'rinbosarining yillik va oylik rejalarini ishlab chiqilishi. O'quvchilarning ma'naviy-axloqiy tarbiyasiga oid masalalarni hal qilishga xizmat qiluvchi ko'rgazmali tashviqot va targ'ibot vositalarini tashkil qilish. Guruh rahbarlarining ishlarini tashkil etish.

7.2. Madaniy-ommaviy tadbirlarni tashkil etish

Ta'lim muassasalarida madaniy-ommaviy tadbirlarni tashkil etish. Yoshlar ma'naviyatini yuksaltirishda ma'naviy-ma'rifiy ishlarning roli. Madaniy-ommaviy tadbirlarning ta'sirchanligini oshirish. Milliy manfaatlarimizga zid bo'lgan zararli g'oyalar va ma'naviy tahdidlarning mohiyati, ushbu g'oyalarning aholining turli qatlamlariga ta'sirini oldini olish. Madaniy-ommaviy tadbirlarni tashkil etishda tarixiy manbalar, moddiy, ma'naviy va madaniy merosning ahamiyati. Mavjud muammolarni hal etish, ma'naviy-ma'rifiy ishlarning samarasi va ta'sirchanligini oshirish. Targ'ibot-tashviqot va tarbiya yo'nalishidagi ishlarni ilmiy asosda tashkil etish.

7.3. Ehtiyojga asoslangan modular

Ehtiyojga asoslangan modullar ishchi o'quv rejasida aks ettirilib, tinglovchilar tanlovi asosida tashkil etiladi. Tinglovchilar tanlagan modullarga belgilangan kreditdan oshib ketmagan holatda soatlar taqsimlanadi.

VIII. TINGLOVCHILAR BILIMINI BAHOLASH

8.1. Malaka oshirish kursida tinglovchilar belgilangan modullar bo'yicha 56 foizdan yuqori o'zlashtirsa, modul uchun ajratilgan kredit beriladi. Tinglovchilar belgilangan ta'lim olish natijalariga erisha olmagan taqdirda, kreditlar berilmaydi. Tinglovchilar bilimni baholash har bir blok va uning modullarining mazmunidan testlar shakllantiriladi va belgilangan talablar bo'yicha amalga oshiriladi.

Dasturning axborot-metodik ta'minoti

Modullarni o'qitish jarayonida ishlab chiqilgan o'quv-metodik majmualar, ilmiy jurnallar, internet resurslari, multimedia mahsulotlari hamda boshqa elektron va qog'oz variantdagi manbalardan foydalaniladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

Me'yoriy-huquqiy hujjatlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. -T.: "O'zbekiston", 2023-y.
2. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni 2020-yil 23-sentabr, O'RQ-637-son.
3. O'zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora- tadbirlari to'g'risida" 2020-yil 6-noyabrdagi PF-6108-son Farmoni.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 12-sentabrdagi "O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risida" PF-158-son farmoni.
6. 2022-yil 29-yanvardagi "2022 – 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" PF-60-son farmoni.
7. "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan

sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2020-yil 6-noyabrdagi PF-6108-son farmoni.

8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yoshlarga oid davlat siyosati samaradorligini oshirish va O'zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatini qo'llab-quvvatlash to'g'risida" 2017-yil 5-iyuldagi PF-5106-son Farmoni.

9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi "Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" PQ-4884-son qarori.

10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentyabrdagi "O'zbekiston – 2030" strategiyasini 2023-yilda sifatli va o'z vaqtida amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-300-son qarori.

11. 2023-yil 3-iyuldagi "Ma'muriy islohatlar doirasida oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-200-son qaror.

12. Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 26-fevraldagi "Professional ta'lim muassasalarining boshqaruv hamda pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi 106-son qarori.

13. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 7-dekabrdagi "Professional ta'limda kredit-modul tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 648-son qarori.

14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yoshlarni ma'naviy-axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularga ta'lim-tarbiya berish tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish chora-tadbirlari to'g'risida" 2018-yil 14-avgustdagi PQ-3907-son qarori.

15. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 26-apreldagi PF-61-sonli «Yoshlarning bandligiga ko'maklashish hamda ularni doimiy ish bilan ta'minlashga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi Farmoni.

16. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 19-yanvardagi PQ-92-sonli «Mahallalarda yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi Qarori.

17. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 14-sentabrdagi PQ-3271-sonli «Kitob mahsulotlarini nashr etish va tarqatish tizimini rivojlantirish, kitob mutolaasi va kitobxonlik madaniyatini oshirish hamda targ'ib qilish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar dasturi to'g'risida» Qarori.

18. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 7-apreldagi PQ-114-sonli «Ma'muriy islohotlar doirasida yoshlar siyosati va sport sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida» Qarori.

19. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 29-iyuldagi PQ-3160-sonli «Ma'naviy – ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish va sohani rivojlantirishni yangi bosqichga ko'tarish to'g'risida»gi Qarori.

20. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 14-avgustdagi PQ-3907-sonli «Yoshlarni ma'naviy – axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularga ta'lim – tarbiya berish tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish chora – tadbirlari to'g'risida» Qarori.

21. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 7-iyundagi PQ-3721-sonli «Buyuk allomalar, adib va mutafakkirlarimiz ijodiy merosini keng o‘rganish va targ‘ib qilish maqsadida yoshlar o‘rtasida kitobxonlik tanlovlarini tashkil etish to‘g‘risida» Qarori.
22. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 6-iyuldagi PQ-5172-sonli «Qarori. Respublika oliy ta‘lim muassasalariga talabalikka qabul qilingan iqtidorli yoshlarni yanada qo‘llab-quvvatlash chora-tadbirlari to‘g‘risida» Qarori.
23. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 26-martdagi PQ-5040-sonli «Ma‘naviy-ma‘rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi Qarori
24. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 7-iyundagi 312-son «Yoshlar muammolarini o‘rganish va hal etish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi Qarori.
25. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 14-dekabrda 781-sonli «2020-2025-yillarda kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish va qo‘llab-quvvatlash milliy dasturini tasdiqlash to‘g‘risida» Qarori.
26. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: «O‘zbekiston» 2021.- 440 b.
27. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston demokratik o‘zgarishlar, keng imkoniyatlar va amaliy ishlar mamlakatiga aylanmoqda.//«Yangi O‘zbekiston», 2021-yil, 17-avgust. 5 bet
28. I.Karimov. «Yuksak ma‘naviyat – yengilmas kuch» ikkinchi nashr - Toshkent: «Ma‘naviyat» 2011. -19 b.
29. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Uchinchi nashri. – Toshkent: «O‘zbekiston». 2022. -267 b.
30. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Miromonovich Mirziyoevning 2016-yil 19-oktabrda Tadbirkorlar va ishbilarmonlar harakati-O‘zbekiston Liberal-demokratik partiyasining VIII s‘ezdidagi saylovoldi ma‘ruzasi

Asosiy adabiyotlar

1. Abdurahmonov Q.X., va b. Personalni boshqarish. Darslik.-T.: “Iqtisodiyot”, 2013.
2. Ansoff I. Strategicheskiy menedjment / SPb.: Piter, 2009.
3. Barinov V.A., Xarchenko B.L. Strategicheskiy menedjment. — M.: Infra-M, 2005.
4. Vesnin V.R. Strategicheskoe upravlenie. — SPb.: TK Velbi, Prospekt, 2006.
5. Djurayev R.X., Turg‘unov S.T. Ta‘lim menejmenti, Toshkent “VORIS-NASHRIYOT” 2006.
6. Ishmuhamedov R.J, Yuldashev M.A, “Ta‘lim va tarbiyada innovatsion

pedagogik texnologiyalar” “Nihol”, -T.2013.

7. Sharifxo‘jayev M.Sh, Abdullayev Y. “Menejment”.- Darslik. 2001.

8. Haqnazarov X.D. Yoshlarning bo‘sh vaqtdan foydalanish madaniyati O‘zmu habarlari , 2014 № 4, 258-261 betlar.

9. Shayxova X. Intillektual salohiyat – taraqqiyot mezon. Toshkent, “O‘zbekiston”, 2011.-112 b.

10. <http://libraru.asademu.uz/dissertatsiualar/> Fanlar Akademiyasi Fundamental kutubxonasi © 2020

11. <https://arboblar.uz> 2023 Davlat axborot tizimlarini yaratish va qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha Yagona integrator UZINFOSOM

Internet manbalari:

1. <https://onlinedu.uz/>
2. <http://lex.uz>
3. <http://www.gov.uz>
4. <http://www.uzedu.uz>
5. <http://www.lex.uz>
6. <http://www.bimm.uz>
7. <http://www.ziyonet.uz>.
8. <http://www.wikipedia.org>.
9. <http://www.oecd.org>

**Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining Toshkent shahar boshqarmasi
sho'ba mudiri T.F.Ruzikulov tomonidan Professional ta'lim muassasasi
yoshlar yetakchisi malakasini oshirish kursining namunaviy o'quv dasturiga
TAQRIZ**

Mehnat bozoridagi ehtiyojlar, jumladan, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub'ektlari uchun raqobatbardosh kadrlarni professional ta'lim bosqichlarini joriy qilish orqali tayyorlash hamda turli yoshdagi shaxslarning "Hayot davomida ta'lim olish" prinsipi asosida ta'lim olishga bo'lgan talablarini qondirish professional ta'limning maqsadi hisoblanadi. Ushbu maqsadlarni amalga oshirish uchun O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 26-apreldagi PF-61-sonli "Yoshlarning bandligiga ko'maklashish hamda ularni doimiy ish bilan ta'minlashga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi, 2021-yil 20-apreldagi PF-6208-sonli "Yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash va bandligiga ko'maklashish, ularni ijtimoiy himoya qilish hamda bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" farmonlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi "O'zbekiston – 2030" strategiyasini 2023-yilda sifatli va o'z vaqtida amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-300-son, 2023-yil 3-iyuldagi "Ma'muriy islohotlar doirasida oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-200-son, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 26-martdagi PQ-5040-sonli "Ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorlari hamda Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 26-fevraldagi "Professional ta'lim muassasalarining boshqaruv hamda pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 106-son qarorlari qabul qilingan. Shu boisdan respublikamizda professional ta'lim tizimi rahbar va pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tashkilotlari o'quv reja va dasturlarini zamon talablari asosida ishlab chiqishni taqozo etadi.

Professional ta'limni rivojlantirish instituti tomonidan ishlab chiqilgan professional ta'lim muassasasi yoshlar yetakchisi malakasini oshirish kursining namunaviy o'quv dasturi mazmunida O'zbekiston Respublikasining ta'lim sohasidagi Davlat siyosati, ta'limda boshqaruv, boshqaruvda huquqiy masalalar, moliyaviy-iqtisodiy masalalar, mas'uliyat va moslashuvchanlik, axborot kommunikatsiya texnologiyalari va media savodxonlik, kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish, o'zini-o'zi rivojlantirish, Tinglovchilar bilimini baholash bloklarini o'z ichiga olib, ular bo'yicha tegishli yangi bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan.

O'quv modullarining mazkur dastur doirasida taqdim etilayotgan professional ta'lim muassasasi yoshlar yetakchisi malakasini oshirish kursining namunaviy o'quv dasturi mazmuni, sifati va ularning tayyorgarligiga qo'yiladigan umumiy

malaka talablari asosida shakllantirilgan bo'lib, ta'lim muassasasi yoshlar yetakchisining zamonaviy bilim va innovatsiyalar, ilg'or xorijiy tajribalardan samarali foydalanish hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini o'quv jarayoniga keng tadbiq etish darajasini oshirishni nazarda tutishini inobatga olib, ushbu namunaviy dasturni amaliyotga joriy etish mumkin deb hisoblayman.

Sho'ba mudiri

T.F.Ruzikulov